

Plenum

Torsdag 4.4.2024 kl. 16.00—19.02

2.1. Muntlig fråga om planerna på att minska antalet sjukhus (Aki Lindén sd)

Muntligt spörsmål MFT 54/2024 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Lindén, varsågod.

Debatt

16.01 Aki Lindén sd: Arvoisa puhemies! Kotka, Savonlinna, Mikkeli, Kajaani, Kemi, Kokkola, Hämeenlinna — näillä paikkakunnilla sijaitsee nyt keskussairaala, jonka toimin-
toja uhataan lopettaa, ja jäljelle jäisi lähinnä uudelleen akuutteisairaalaaksi nimetty iso terve-
yskeskus. Lakkautettavia palveluja ovat muun muassa ympärivuorokautinen leikkaustoi-
minta, synnytukset ja tehohoito. Puolet Suomen synnytysyksiköistä suljettaisiin.

Orpon hallitusohjelman tavoite sairaalaverkon saneeraamisesta alkoi, kun sitä varten
asetettu työryhmä julkisti selvityksensä tammikuussa. Työryhmä esitti, että 15 keskussai-
raalasta siirrytään vain 5—8 keskussairaalaan. Supistamisvaarassa olisivat näin ollen myös
Vaasa, Joensuu, Lappeenranta tai Rovaniemi.

Ministeri Juuso, sanouduitte irti tuosta selvityksestä. Totesitte, että laskelmat ovat täy-
sin puutteelliset. Siitä olemme samaa mieltä. Ministeriössänne kuitenkin valmistellaan kii-
reellä hallitusohjelman toteuttamista [Puhemies koputtaa] tuon selvityksen pohjalta. Laki-
muutokset aiotaan saada eduskuntaan tänä vuonna. [Puhemies koputtaa] Kuulostaa huoles-
tuttavalta. Pitääkö tämä paikkansa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.02 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhe-
mies! Tämä sairaalaverkkoraportti, mikä tosiaan julkaistiin tammikuussa, on herättänyt
laajasti huolta. [Veronika Honkasalo: Syystä!] Se tieto, että valmistelua jatkettaisiin ai-
noastaan sen raportin pohjalta, ei pidä paikkaansa. Meillä on myöskin muita vaihtoehtoja
tapetilla, mutta mitään päätöksiä tai poliittisia linjauksia ei ole vielä tehty. Edelleenkin kat-
somme eri vaikutusarvioita ja tarkastelemme erilaisia vaihtoehtoja. [Vasemmalta: Mitä
selvityksiä?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää
tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nou-
semalla seisomaan. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 30/2024 rd

16.03 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Orpon hallitus on päätytynyt sopeuttamaan valtiontaloutta leikkaamalla sote-menojen kasvusta 1,4 miljardia euroa. Nyt 100 miljoonaa euroa sairaalaverkosta on osa tätä kokonaisuutta. Me SDP:ssä emme hyväksy tätä kokonaisuutta. Se tuhoaa sote-palvelut, jotka ovat ihmisten elinehto.

Suunnitelmiin sisältyy myös merkittävä yhteispäivystysten sulkeminen. Tällaisia ympärivuorokautisia päivystyksiä on muun muassa Salossa, Porvoossa, Lohjalla, Raahessa, Oulaisissa, Pietarsaassa, Valkeakoskella, Kouvolassa, Varkaudessa, Iisalmessa, Raaseporissa, Ivalossa ja Kuusamossa. Vaikka näissä yöaikaisten potilaskäyntien määrä ei ole suuri, ovat ne tärkeä osa potilasturvallisuutta ja alueellisesti ihmisille tärkeitä palveluita. Ministeri Juuso — tai pääministeri Orpo, kun nostitte kätenne — aiotteko lailla ja asetuksella säätää näiden yksiköiden sulkemisesta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.04 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän yksityiskohtaan voi vastata asianomainen ministeri, mutta haluan todeta tähän kattaukseen, jonka toitte. Eli te kerroitte sen, että hallitus pyrkii ja on päättänyt hillitä menojen kasvua 1,4 miljardilla, siis koko kauden aikana, mutta samaan aikaan te unohdatte kertoa sen, että pelkästään ensi vuodelle suhteessa tähän vuoteen meidän täytyy löytää kaksi ja puoli miljardia lisää, [Kimmo Kiljusen välihuuto] koska menokehitys on niin valtavaa, kaksi ja puoli miljardia enemmän kuin tänä vuonna.

Me pyrimme siihen ja koko sote-uudistuksen tarkoitus oli se, että hillitään menojen kasvua. Siksi me joudumme näitä tekemään, meillä ei ole varaa tähän järjestelmään. Tiedätte sen itse, kun viime kaudella olitte tekemässä tämän mallin, että se jäi kesken ja se varsinaisen uudistus jäi tekemättä. Me ollaan nyt tämän edessä, ja ministerit tekevät hartiavoimin töitä, jotta ratkaisuja löytyy.

Vaikka tämä on hallituksen kyselytunti, niin kuitenkin kysyn sen kysymyksen, että mitä te tekisitte, kun olette niin viisas. [Vasemmalta: Kyse on ihmisten terveydestä! — Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Krista, olkaa hyvä.

16.05 **Krista Kiuru sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me esitimme hallitukselle kymmenen eri toimea, kun välikysymyksellä sotesta keskusteltiin täällä viime syysinä — ei ole näkynyt eikä kuulunut teidän vastaustanne. Petteri Orpo, teidän hallituksenne makaa soten päällä siksi, että te aiotte säästää 1,4 miljardia yksistään 900 miljoonaa sotesta säästämällä. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Näiden säästöjen pahimpia esimerkkejä on se, että te lopetatte tästä maasta suunnitelmienne mukaan lähes tai ylikin 20 erilaista eri alueiden toimintoa, jotka selkeästi romahduttavat joko osittain tai kokonaan meidän nykyisen keskussairaalaverkon toimia. Tämä ei ole naurun asia, tämä on erittäin vakava paikka. Te teette mini-sote-uudistuksen puuttumalla palvelutasoon tässä maassa alueittain pohtimatta lainkaan näiden palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta. Miksi te laitoitte tällaisen hädellin pystyyn, jossa henkilöstö nyt [Puhemies koputtaa] lähtee liikkeelle peläten, että sairaalaa ei enää olekaan jatkossa olemassa, [Petri Huru: Tehän sen hädellin pystyyn laitoitte!] ja ihmiset pelkäävät? Miksi te teette näin?

Punkt i protokollet PR 30/2024 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.07 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Soten yksi tavoite oli, että erikoissairaanhoidon kuluja pystytään madaltamaan ja lisäkustannuksia tai lisäresursseja laitetaan perusterveydenhuoltoon ja vanhustenhoitoon, [Krista Kiuru: Ei tällaista sairaalaverkon silpomista esitetty!] ennalta ehkäisevään hoitoon. Tämä tarkoittaa sitä, että jollakin tavalla näitä kuluja täytyy balansoida, paljonko meillä menee erikoissairaanhoidon, paljonko menee perusterveydenhuoltoon, matalan kynnyksen palveluihin. Tähän on oltava joku suunnitelma. [Eduskunnasta: Mitä se on?]

Kaikki, jotka olette vähän pitempään olleet sote-pöydässä, tiedätte, että erikoissairaanhoidon kulujen kasvu on ollut erittäin, erittäin jyrkkää. Sitä ei ole vuosikymmeniin pystytty millään tavalla korjaamaan, vaan kaikki rahat menevät sinne, ja me olemme leikanneet peruspalveluista, vanhustenpalveluista. Tämä suunta täytyy jollakin tavalla kääntää. [Annikka Saarikko: Aiotte leikata lisää!] Se säästöpotentiaali, mikä tässä on, on olemassa, ja sata miljoonaa on itse asiassa tosi pieni summa, mitä ollaan tekemässä. Vielä yhtään sairaalaa ei olla sulkemassa, ei mitään päätöksiä ole tehty. Älkää antako sitä kuvaa. [Välihuutoja — Hälinää]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Seuraava lisäkysymys, edustaja Nurminen, olkaa hyvä.

16.08 Ilmari Nurminen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Juuso, te vastaatte sosiaali- ja terveysministerinä tästä asiasta. [Perussuomalaisen ryhmästä: Onneksi!] Täällä me olemme esittäneet huolen, mikä alueilta tulee, että aluesairaaloita, keskussairaaloita tullaan lopettamaan huomattavasti. Tällä on iso merkitys alueiden elinvoimalle ja potilasturvallisuudelle. [Sheikki Laakso: Kuulitteko, mitä ministeri sanoi?]

Toivoisin nyt teiltä ministerinä selkeää vastausta: Viettekö te tätä leikkausesitystä, sairaaloiden alasajoa, eteenpäin, vai pysäyttätekö te tämän valmistelun teidän ministeriössänne? [Sanna Antikainen: Kuuntelisitte joskus!] Millä tavalla te aiotte hakea nämä sadan miljoonan säästöt?

Lisäksi, ministeri, haluaisin vedota vielä teihin: Alueilla on tällä hetkellä iso hätä sosiaali- ja terveyspalveluissa. [Sanna Antikainen: Kiitos teidän uudistuksenne!] Nämä 1,4 miljardin leikkaukset ovat suora leikkaus meidän vanhustenhoidosta, terveyspalveluista, sosiaalipalveluista, ja tällä hetkellä ihmiset eivät saa palvelua. Ja nyt, kun te olette asiasta vastaava ministeri, mitä haluatte lisäksi sanoa näille ihmisille? Mikä on teidän johtajuutenne ja vastuunne tässä tilanteessa, jossa ihmiset eivät saa palveluita? [Välihuutoja]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.09 Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen monta kertaa todennut täällä, että hyvinvointialueet ovat itseohjautuvia. Teillä on itsenäinen päätöksentekovalta siellä niihin. [Suna Kymäläinen: Te lakkautatte sairaalat!]

Siitä, mistä palveluista siellä leikataan: Minä en siihen voi vaikuttaa. Minä voin sanoa, että älkää leikatko vanhustenpalveluista tai perusterveydenhuollosta, [Hälinää — Puhe-

Punkt i protokollet PR 30/2024 rd

mies koputtaa] mutta silti te teette niin. Ja nyt te annatte sellaisen kuvan, että joitakin sairaaloita ollaan sulkemassa ja siitä on jo päätetty. Ei olla yhtään sairaalaa sulkemassa.

Mutta mitä tulee säästöihin, meillä on aivan mieletön vajaus budjettitaloudessa ja meidän on tehtävä uusia säästöpäätöksiä. Siitä sadan miljoonan säästöstä, mikä tässä on suunniteltu, emme voi perääntyä. Se on jollakin tavalla saavutettava. Mutta siitä, millä tavalla se saavutetaan, ei ole mitään päätöksiä tehty, ei mitään linjauksia. Poliittinen keskustelu käy koko ajan kuumana, ja me tuomme ne esitykset mahdollisimman pian. Olen luvannut, että toukokuussa pidän tiedotustilaisuuden ja kerron, [Puhemies koputtaa] mihin suuntaan mennään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Myönnän vielä vastauspuheenvuoron valtiovarainministeri Purralle. — Olkaa hyvä.

16.10 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun keskustellaan koko budjetista ja julkisesta taloudesta ja viitataan tähän sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen, joka tämän hallituksen syliin annettiin, haluan huomauttaa, että me olemme tällä hetkellä etsimässä kohti kehysriihtä mentäessä uusia säästötoimenpiteitä juurikin siitä syystä, että meidän hyvinvointialueet tarvitsevat lisää rahaa. Siellä on syntynyt merkittävästi suurempia alijäämiä kuin edellinen hallitus pystyi kuvittelemaan, jopa vielä enemmän kuin tämäkään hallitus pystyi alussa kuvittelemaan. Juuri siksi, että me pystymme kattamaan tämän alueilla syntyvän alijäämän, me joudumme etsimään säästöjä jostakin muualta [Annika Saarikko: Se on ihmisten hoivaa! — Vasemmalta: Kyllä!] kehysten sisältä, ja tätä me olemme juuri tekemässä. Kuten pääministeri totesi, me lisäämme useita miljardeja hyvinvointialueiden rahoitusta.

Usein täällä kyselytunnilla usko tähän yhteisten asioiden hoitoon kyllä horjuu, mutta tilannetta, jossa te olette itse tämän uudistuksen tehneet ja syytätte siitä meitä, on kyllä todellakin hirvittävän vaikea ymmärtää [Välihuutoja vasemmalta] tilanteessa, jossa palveluita ei monillekaan ole tarjolla, jossa hoitoonpääsy kestää ja kaiken lisäksi rahaakaan tähän ei ole. [Sanna Antikainen: Hävytöntä puhetta teiltä, edustaja Kiuru! — Krista Kiuru: Hävytöntä puhetta?]